

Vergaderjaar 2024–2025

31 289

Voortgezet Onderwijs

Nr. 595

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 3 december 2024

De vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over de brief van 11 oktober 2024 over Aangescherpte conceptkerndoelen Nederlands, rekenen-wiskunde en eerste conceptexamenprogramma's (Kamerstuk 31 289, nr. 593).

De vragen en opmerkingen zijn op 6 november 2024 aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap voorgelegd. Bij brief van 25 november 2024 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Bromet

Adjunct-griffier van de commissie,
Arends

Inhoud	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
• Inbreng van de leden van de PVV-fractie	2
• Inbreng van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie	3
• Inbreng van de leden van de VVD-fractie	6
• Inbreng van de leden van de NSC-fractie	6
• Inbreng van de leden van de D66-fractie	6
II Reactie van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	9

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Inbreng van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie verzoeken de Staatssecretaris om een toelichting op de verdeling van studielasturen, specifiek binnen de kernprofielvakken. Zoals bekend, hebben de kernprofielvakken in de huidige situatie een groter aantal studielasturen dan overige profielvakken en is dit vastgelegd in de wet. Hoewel de ontwerpruimte formeel een andere status heeft dan studielasturen, lijkt het aannemelijk dat de verdeling van studielasturen in de praktijk de verdeling van de ontwerpruimte zal volgen. Kan de Staatssecretaris dit bevestigen?

Daarnaast is het de leden van de PVV-fractie opgevallen dat de ontwerpruimte voor kernprofielvakken in vergelijking met de huidige situatie een afname vertoont: voor havo met 2,5 procentpunt en voor vwo met 1,0 procentpunt. Daartegenover staat dat de ontwerpruimte voor maatschappijleer toeneemt, met 3,25 procentpunt voor havo en 2,5 procentpunt voor vwo. Deze leden ontvangen graag een toelichting op de achtergrond en de gewenste effecten van deze verschuivingen.

Wanneer burgerschapsvaardigheden (deels) binnen een door leerlingen gekozen profielvak worden aangeboden, lijkt het aannemelijk dat leerlingen gemotiveerder zijn om de betreffende vaardigheden te leren. Bovendien leren zij deze vaardigheden dan toe te passen in een voor hen relevante context, namelijk in de richting waarin zij waarschijnlijk een vervolgopleiding zullen kiezen en later werkzaam zullen zijn. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat deze benadering een positief effect kan hebben op de motivatie en de relevantie voor scholieren?

In het verlengde daarvan stellen de leden van de PVV-fractie de vraag of het mogelijk is om een deel van de ontwerpruimte voor maatschappijleer aan te passen. Voor het vwo zou de ontwerpruimte voor maatschappijleer bijvoorbeeld met slechts 1,5 procentpunt kunnen toenemen ten opzichte van de huidige situatie, in plaats van de voorgestelde 2,5 procentpunt, waardoor de resterende 1,0 procentpunt behouden blijft voor de kernprofielvakken. Voor het havo zou deze verhoging beper

tweede versie die binnen de huidige (grotere) omvang blijft? Dit zou namelijk duidelijk maken welke delen van de vakinhoud moeten verdwijnen, als de nieuwe ontwerpruimte rechtstreeks vertaald wordt naar studielasturen.

Uit onderzoek blijkt dat vaardigheden effectiever onderwezen kunnen worden binnen de context van vakinhoud. De leden van de PVV-fractie vragen de Staatssecretaris om te bevestigen dat dit principe meegenomen wordt in de toewijzing van de eindtermen voor burgerschap. Dit kan namelijk betekenen dat bepaalde burgerschapsvaardigheden ondergebracht kunnen worden binnen (kern)profielvakken, zodat leerlingen deze vaardigheden leren binnen de vakinhoud van het profiel dat zij zelf hebben gekozen. Hiermee zou gewaarborgd worden dat alle leerlingen voldoen aan de burgerschapseindtermen, terwijl deze vaardigheden op een voor hen relevante manier worden onderwezen.

De leden van de PVV-fractie danken de Staatssecretaris bij voorbaat voor de verduidelijking op deze punten.

Inbreng van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met gemengde gevoelens kennisgenomen van de onderhavige brief. Enerzijds zien deze leden met instemming dat de conceptkerndoelen voor Nederlands en rekenen-wiskunde zijn aangescherpt, maar anderzijds zijn zij ongelukkig met de keuze van de Staatssecretaris om de nu opgeleverde kerndoelen opnieuw te redigeren met een jaar vertraging als gevolg, zodat de nieuwe kerndoelen voor taal en rekenen pas vanaf 1 augustus 2027 wettelijk kunnen worden vastgesteld. Het argument dat de leerstof van de conceptkerndoelen overladen zou zijn, overtuigt de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie niet. Voor deze leden hangt overladenheid in de leerstof niet zomaar af van een optelling van het aantal kerndoelen, maar vooral van de manier waarop men deze gestalte geeft. Deelt de Staatssecretaris deze visie?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hechten aan onderwijs dat bijdraagt aan kansengelijkheid en dat zó fungeert als een emancipatiemotor: dat onderwijs het mogelijk maakt dat kinderen het verder schoppen dan hun ouders. Tegelijkertijd zien deze leden met lede ogen dat ons onderwijs lang niet altijd meer zo werkt. Zij waarderen het concept van kerndoelen, omdat deze helder maken waartoe ons onderwijs de leerlingen moet kwalificeren, maar het doel kwalificatie valt niet te isoleren van de doelen persoonsvorming en socialisatie. Persoonsvorming en socialisatie vormen in de samenleving van een school tevens een voorwaarde voor de kwalificatie. Dit is ook de strekking van het proefschrift¹ dat onlangs werd verdedigd aan de Vrije Universiteit: kinderen uit gezinnen met een lage sociaaleconomische status hebben het moeilijker dan hun klasgenoten. Zij hebben vaker moeite met relaties met leeftijdsgenoten en hebben vaker te maken met pestgedrag. Je kunt niet leren als de basis er niet is. Kinderen moeten zich dus op sociaal-emotioneel gebied ontwikkelen, goed met vrienden kunnen omgaan, zich fijn voelen in de nabijheid van hun klasgenoten. Dit vormen basisbeginselen waarop

